

EL TRIDUUM PASQUAL

La setmana passada ja vam explicar el calendari cristià: Quaresma, Tríduum i Pasqua. Dèiem: El Triduum Pasqual (divendres sant, dissabte sant i diumenge de pasqua) amb el seu pròleg -el dijous sant al vespre- és el centre de l'any cristià i de la seva litúrgia. Va precedit de la Quaresma (que s'acaba al migdia del dijous sant) i el segueix la Pasqua que s'acaba el diumenge de Pentecosta. És molt important que els cristians que volen viure a fons la seva fe participin de les celebracions del Triduum.

DIJOURS SANT, el pròleg del tríduum

La missa vespertina

La missa del Dijous Sant, que nosaltres celebrem a l'església de sant Llop a les 19 h., es viu sòbriament, malgrat l'emotivitat de celebrar-se en la nit "en que el Senyor fou lliurat".

Les lectures del Dijous Sant ens situen en el millor camí per a entendre el sentit que té per als cristians l'Eucaristia, i en general la celebració d'aquest dia. L'Eucaristia és el sagrament, el memorial d'allò que celebrem en el Tríduum Pasqual: la mort i la resurrecció del Senyor. És com una profecia de la Pasqua, la seva celebració sacramental. I alhora és el centre de l'Església, la "comunitat eucarística" per excel·lència.

Els jueus celebraven —i celebren— en el seu sopar pasqual el gran esdeveniment de l'Èxode: allò que els constituí com a poble i els féu experimentar la salvació de Déu. I en aquesta celebració actualitzen i participen d'aquesta mateixa salvació (primera lectura: Èxode 12).

Els cristians hem rebut l'encàrrec de celebrar també un sagrament, l'Eucaristia, com a memorial d'un nou Èxode: el Pas de Jesucrist a través de la mort a la nova vida. En aquest sagrament actualitzem i participem de tot el que significa el sacrifici pasqual de Jesucrist a la creu: el meu Cos entregat per... la meva Sang vessada per... (segona lectura: 1 Cor 11).

L'evangelista Joan no narra la institució de l'Eucaristia en el darrer sopar del Senyor, com ho fan els altres tres. La substitueix amb el gest simbòlic del rentament dels peus. Però tots dos relats acaben igual: "feu-ho per celebrar el meu memorial" ... "perquè ho feu tal com jo us ho he fet" (tercera lectura: Jo 13).

El lliurament del Senyor, expressat en el rentament de peus, el recollim a la missa del Dijous Sant lliurant l'import dels dejunis realitzats durant la Quaresma, que s'entreguen a Càritas per ajudar les persones sense recursos perquè, de fa temps, no tenen treball.

L'Eucaristia del Dijous té, doncs, una relació molt clara amb la mort i la resurrecció del Senyor. Introdueix la celebració del Triduum que culminarà en la solemne Eucaristia de la Vetlla, la més important de tot l'any.

El trasllat i reserva del santíssim

Es fa amb senzillesa al final de la missa. Reservem el Pa eucarístic pensant en els malalts, o els moribunds, que no han pogut participar de la celebració.

La reserva del Dijous es converteix en una gran ocasió perquè la comunitat cristiana dediqui la seva atenció -contemplativa i adoradora- a aquest Jesucrist que ha volgut ser aliment per a nosaltres i ha pensat donar-nos en aquest sagrament el seu Cos i la seva Sang sacrificats a la creu. Per això, en silenci, tothom prega el Senyor i a les 20:10 h. es farà una pregària comunitària amb les persones que en aquell moment continuïn a l'església.

EL DIVENDRES SANT

El divendres comença pròpiament la celebració de la Pasqua. Pasqua significa "pas", el trànsit de Jesús a la Nova Vida a través de la mort. I la memòria de la Mort, avui, és ja gràvida d'esperança i de victòria, mentre que la Vetlla Pasqual no sols recordarà la resurrecció, sinó tot el dinamisme del pas de la mort a la vida: "Crist, la nostra Pasqua, ha estat immolat".

El via Crucis

És la pregària devocional que farem a les 11 h. a l'església de sant Andreu i que, amb la meditació de diversos textos bíblics, ens disposarà a la celebració central de la tarda. Enguany hi tindrem molt presents les persones afectades per la pandèmia.

La celebració de la mort de Jesús

Es farà a l'església de sant Andreu a les 19 h. No celebra únicament el misteri de la creu, sinó la totalitat del Misteri Pasqual. El Divendres Sant ja és Pasqua, la Pasqua del crucificat; dissabte, la Pasqua del sepultat; diumenge, la Pasqua del Ressuscitat. Els tres dies són Pasqua perquè els tres són «pas».

Jesús, a la creu, eleva les mans al Pare en pregària i ofrena de la tarda. El Crucificat prega per la salvació de tota la humanitat i ofereix la vida per atorgar-nos vida. En contemplar Jesús penjat a la creu, nosaltres també hem de ser oració i ofrena personal per a la salvació de la humanitat.

La comunitat es reuneix en silenci a la tarda i l'altar està nu. Escolta la paraula de Déu que està centrada en la narració de la passió i la mort de Jesús. Després resa per l'Església i per la humanitat sencera. Tot seguit la creu entra triomfalment en l'església, perquè és signe de misteri i de resurrecció, i l'assemblea l'adora i l'aclama. Per acabar, es combrega amb el pa consagrat el dia abans. La creu presideix l'església i es converteix en el centre d'atenció del cristià i ens convida a passar-hi per davant amb reverència i adoració. Fixem, doncs, els ulls en Jesús i contemplem el seu rostre.

EL DISSABTE SANT

El misteri específic del Dissabte Sant és aquest: l'absència del Senyor. El Senyor ha ocultat el seu rostre, ha sostret la seva presència, el Senyor és absent; el Senyor –mistèricament- és mort. Això és l'absolutament singular d'aquest dia misteriós i allò que el distingeix de qualsevol altre moment de la vida terrestre i celeste de Jesús. Quan era amb nosaltres aquí a la terra, ell "era" físicament amb els homes; ressuscitat "és" present enmig de l'Església i del

món, i més fortament pel poder de l'Esperit. Però "mort" no és –mistèricament- el que afirma ni la seva presència terrestre, ni la seva presència celeste. El Senyor és absent, és mort.

Quan se'ns mor un ésser estimat diem que ens ha deixat un buit que hom no pot emplenar; la casa resta buida. El Dissabte Sant és el contacte amb el buit. Si la fe, unguida d'esperança, no sabés que el buit és transitori, hauríem caigut en el buit que precedia la Creació (Gen 1,2). Aquest buit ens fa viure, doncs, en el silenci i el misteri.

DIUMENGE DE PASQUA

La vetlla pasqual

La celebració de la Vetlla pasqual, tot i ser la més important de l'any, no és gaire popular. Va ser el Concili Vaticà II qui va recuperar la centralitat d'aquesta nit, després de llargs segles d'allunyament. I encara és necessari que nosaltres avui anem creant ambient i tradició al voltant d'aquesta Vetlla, que mai no s'ha de confondre amb la missa dominical que celebrem cada dissabte al vespre, perquè –com hem dit abans- el dissabte sant no hi ha Eucaristia. Malgrat tot, enguany haurem de celebrar la Vetlla a les 19 h. perquè el “toc de queda” ens impedeix fer-ho a la nit.

La Parròquia procura cada any de fer una bona celebració de la Vetlla amb aquells cristians que hi participen. I moltes vegades ha celebrat el Baptisme, la Confirmació i la primera Comunió de diversos catecúmens que juntament amb els seus padrins s'havien preparat durant el curs.

Segons una tradició antiquíssima, la Vetlla d'aquesta nit es celebra i es dedica al Senyor. Així, els seus fidels, amb els llums encesos a les mans, s'assemblen als homes que esperen el retorn del Senyor, perquè quan arribi els trobi vetllant i els faci seure a la seva taula" (Lc 12,35)

Després del dissabte de silenci i meditació arriba la Vetlla Pasqual, la «Mare de totes les vetlles» que obre el diumenge més important de l'any cristià, el Diumenge de Pasqua de la Resurrecció del Senyor. L'Església, que ha esperat en silenci durant el matí i la tarda, en arribar la nit es congrega al voltant del Ciri Pasqual, símbol de la vida recuperada, i medita en les promeses de l'alliberació definitiva de l'antic esclavatge del pecat i de la mort, contingudes en l'Antic i en el Nou Testament.

Amb el ciri bellament adornat i presidint l'assemblea, ressona a l'Església, plena de llum, el gran anunci pasqual: Crist ha ressuscitat veritablement, la mort ja no té poder sobre ell.

Aquesta Vetlla és la gran catequesi de la història de la salvació. De la narració de la creació es passa a la memòria de l'Aliança; de les veus dels patriarques i profetes a l'evangeli que proclama al món sencer el misteri de la resurrecció del Crist. L'Església canta festivament l'al·leluia que ressona per tot el món com un ressò de goig permanent.

Aquesta nit és la nit del baptisme. Els batejats recorden que per l'aigua es van configurar amb el Crist mort i ressuscitat. La «bona nova» fou i és que el Crist ha ressuscitat. Només per la fe s'accepta aquest gran misteri. Sense fe no es creu en la resurrecció. En el ritu baptismal d'aquesta nit es renova la nostra creença. Aquesta és la nit de la fe creguda.

I en la darrera part de la nit es celebra la resurrecció del Senyor fent memòria de la Cena Pasqual, que és el nostre memorial del misteri de la creu i de la resurrecció.

La missa del diumenge

La Pasqua és la festa més antiga i més gran dels cristians, ja que celebra un esdeveniment que en tota la història de la humanitat només s'ha donat en la persona de Jesús: en efecte, només Jesús ha vençut la mort, tot ressuscitant per sempre!

D'aquí ve que d'aquest dia se'n digui "Diumenge", que vol dir "Dia del Senyor", i per això, el diumenge de cada setmana és record i memòria de Jesús com a Senyor de la vida i de la mort, ja que ha vençut allò que cap persona pot vèncer, com és la mort i tot el que ella representa. Per això el Prefaci pasqual d'avui proclama: "Jesús, tot morint, destruïa la nostra mort i ressuscitant ens ha tomat la vida".

Al·leluia. Al·leluia!!! En aquest temps dramàtic de pandèmia visquem intensament l'esperança en la vida plena que ens porta Jesús Ressuscitat!